

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudců Mgr. Gabriely Bašné a Mgr. Milana Taubera ve věci

žalobce

D. R.

zastoupen advokátem Mgr. Alenou Pařízkovou, se sídlem
Řešovská 519/1, Praha 8

proti

žalovanému

Ministerstvo obrany

se sídlem Tychonova 1, Praha 6

o žalobě proti rozhodnutí ředitelky sekce legislativní a právní Ministerstva obrany ze dne 15. 10. 2014, č.j.: 529-2/2014-1322

takto:

- I. Rozhodnutí ředitelky sekce legislativní a právní Ministerstva obrany ze dne 15. 10. 2014, č.j.: 529-2/2014-1322, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen žalobci na náhradě nákladů řízení zaplatit částku ve výši 14.628,-Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku, k rukám jeho zástupkyně Mgr. Aleny Pařízkové, advokátky.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

I. Základ sporu

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí uvedeného v záhlaví tohoto rozsudku, kterým ředitelka sekce legislativní a právní Ministerstva obrany (dále jen „žalovaný“) zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí ředitelky odboru pro právní zastupování sekce legislativní a právní Ministerstva obrany ze dne 1. 7. 2014, č.j. 304-00456-13-33-20, jímž nebyla žalobci přiznána náhrada za ztrátu na platu po skončení neschopnosti výkonu služby podle § 118 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění rozhodném (dále jen „zákon o vojácích“) za období od 31. 12. 2009 do 28. 2. 2014 a náhrada za účelně vynaložené náklady spojené s léčením podle § 119 odst. 2 zákona o vojácích uhrazené na Ortopedickém oddělení sdruženého zdravotnického zařízení Krnov dne 23. 8. 2012.

II. Obsah žaloby, vyjádření žalovaného

2. Žalobce v žalobě namítal nesprávné právní posouzení jeho nároku na náhradu škody, která mu byla způsobena v souvislosti se služebním úrazem v roce 2007. Nejprve popsal skutkový stav věci a zdůraznil, že dne 9. 1. 2007 utrpěl služební úraz, pro který byl rozhodnutím přezkumné komise ÚVN.168/2008 ze dne 13. 8. 2009 uznán neschopným vojenské služby. Proto velitel 15. Ženíjní brigády č. 181 ze dne 25. 9. 2009 rozhodl o zániku jeho služebního poměru vojáka. Návazně mu vojenský úřad sociálního zabezpečení dne 17. 12. 2009, č.j. 750108/4844/104/OD, přiznal odchodné a výsluhový příspěvek. S ohledem na zdravotní problémy však od propuštění z armády nenalezl žádnou práci, s výjimkou období od 1. 7. 2013 do 30. 9. 2013, kdy byl na základě manažerské smlouvy zaměstnán u společnosti LOW-INVEST a.s. Přičemž po dobu tohoto pracovního poměru nepobíral žádnou mzdu, ani za něj nebylo hrazeno sociální a zdravotní pojištění. Byl tudíž odkázán pouze na vyplácený výsluhový příspěvek.
3. Namítal nesprávné právní posouzení § 115 odst. 1, § 116 písm. a), b) a § 118 odst. 4 zákona o vojácích správními orgány. Nesouhlasil s právním názorem správních orgánů, že nemá nárok na náhradu za ztrátu na platu po skončení neschopnosti výkonu služby, jelikož nedoložil svůj příjem za rozhodnou dobu. Vysvětlil, že nemohl žádný příjem prokázat, když jej nepobíral.
4. S poukazem na svou trvající léčbu odmítl názor správních orgánů, že byl povinen vyvinout aktivní snahu k nalezení zaměstnání. Zdůraznil, že v řízení doložil veškeré své zdravotní problémy, jež mu neumožňují ucházet se o zaměstnání. Připustil, že působil jako osoba samostatně výdělečně činná v období od 1. 1. 2010 do 28. 2. 2014, což mu však současně bránilo dle § 25 odst. 1 písm. b) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti zaregistrovat se jako uchazeč o zaměstnání. Uzavřel, že zákon nepodmiňuje výplatu odškodnění aktivní snahou nalézt zaměstnání ani zápisem v evidenci uchazečů o zaměstnání. Správní orgány, které dospěly k opačnému právnímu závěru ve věci, tak překročily svou diskreční pravomoc a způsobily nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí.
5. Dále namítal porušení § 50 odst. 2 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění rozhodném (dále jen „správní řád“), jelikož správní orgány byly povinny si podklady pro vydání rozhodnutí zajistit samy. Konkrétně správním orgánům vytkl, že měly společnosti LOW-INVEST a.s. uložit povinnost, aby předložila jeho mzdové listy a také měly vyzvat správu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

sociálního zabezpečení k předložení příslušných výkazů o platbách sociálního pojištění za žalobce. Upozornil, že nebylo v jeho silách požadované listiny doložit.

6. Správním orgánům vytkl nesprávné posouzení jím předloženého čestného prohlášení jakožto irelevantního důkazu. V této souvislosti poukázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 1 Afs 77/2005-43 a č.j. 7 A 82/2002-40 s tím, že důkazním prostředkem je vše, čím lze zjistit skutkový stav.
7. Rovněž namítal nesprávné posouzení náhrad vynaložených nákladů spojených s léčením dle § 119 odst. 2 zákona o vojácích, neboť nárok prokázal.
8. Nesouhlasil s promlčením svého nároku na plat po dobu neschopnosti výkonu služby a za ztrátu platu po skončení neschopnosti výkonu služby dle § 159 odst. 2 zákona o vojácích. Podle druhé alinei uvedeného ustanovení se nároky na jednotlivá plnění, která z nich vyplývají, promlčují ve lhůtách stanovených dle § 161 zákona o vojácích. Dovodil tak, že má nárok na peněžitá plnění již od srpna roku 2010 a nesouhlasil s tím, že správní orgány uvedly jako konečné datum pro nepřiznání náhrady termín 28. 2. 2014.
9. Žalobce upozornil, že správní orgány nevyřídily věc bez zbytečných průtahů.
10. Žalobce navrhl soudu, aby zrušil žalobou napadené rozhodnutí, jakož i rozhodnutí správního orgánu I. stupně, a věc vrátil k dalšímu řízení.
11. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 19. 1. 2015 a ze dne 26. 7. 2017 odmítl veškeré žalobní námitky. Připustil, že ode dne 31. 12. 2009 začala vznikat žalobci škoda spočívající ve ztrátě na platu po skončení neschopnosti výkonu služby. Zdůraznil, že žalobce nebyl evidován jako uchazeč o zaměstnání u místně příslušného úřadu práce; nebyl mu přiznán invalidní důchod; ani mu nebyl přiznán statut osoby zdravotně znevýhodněné. Žalobce tak nevyvinul aktivní snahu získat zaměstnání, či se alespoň zaevidovat jako uchazeč o zaměstnání u příslušného úřadu práce. Vysvětlil, že uvedenou povinnost dovodil z důvodové zprávy k zákonu o vojácích, z níž vyplývá, že úmyslem zákonodárce bylo upravit institut odpovědnosti státu za škodu na zdraví způsobené vojákově z povolání obdobně jako odpovědnost zaměstnavatele za škodu na zdraví, kterou zaměstnanec utrpěl v důsledku pracovního úrazu. Poukázal na § 371 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění rozhodném (dále jen „zákoník práce“), z něž nepřímou vyplývá minimální podmínka pro přiznání náhrady za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti, tj. aktivita poškozeného spočívající alespoň v tom, že se zaregistruje na úřadu práce.
12. Zdůraznil, že účelem právní úpravy náhrady za ztrátu na služebním platu po skončení pracovní neschopnosti je kompenzace nemožnosti dosáhnout výdělečnou činností stejného nebo vyššího platu než před úrazem. Účelem této právní úpravy není vyplácet peněžní prostředky ve formě pravidelné renty bez ohledu na skutečnost, zdali se poškozený pokusí zapojit zpět do pracovního procesu alespoň v té míře, která odpovídá jeho zdravotnímu stavu. V dané věci žalobce nebyl podstatným způsobem omezen při hledání vhodného zaměstnání, neboť nebyl uznán invalidním ani mu nebyl přiznán statut osoby zdravotně znevýhodněné. Žalovaný upozornil na to, že nemůže odpovídat za nepříznivou situaci na pracovním trhu, jelikož v takovémto případě by náhrada za ztrátu na platu po skončení neschopnosti výkonu služby nahrazovala podporu v nezaměstnanosti.
13. Žalovaný považoval tvrzení žalobce, že se nemohl zaevidovat na úřadu práce s ohledem na výkon své podnikatelské činnosti za období od 12. 1. 2004 do 26. 3. 2014 za účelové, neboť jej žalobce uplatnil až poté, kdy správní orgán sám na existenci živnostenského oprávnění Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

žalobce v rozhodnutí upozornil. Žalovaný zdůraznil, že žalobce na základě opakovaných výzev nedoložil své příjmy ani ze zaměstnaneckých poměrů, ani ze samostatné výdělečné činnosti.

14. Nesouhlasil s námitkou žalobce, že čestné prohlášení je řádným důkazním prostředkem. Poukázal na § 51 odst. 1 správního řádu, kde je sice uvedeno, že čestným prohlášením lze nahradit předložení listiny, ale pouze za podmínek stanovených zvláštním zákonem. Přičemž čestné prohlášení jiné osoby než účastníka řízení správní řád vůbec nepřipouští. Odmítl poukaz žalobce na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006 č.j. 1 Afs 77/2005-43, když institut čestného prohlášení nelze obecně ve všech případech použít pro nahrazení důkazů listinnou. Čestné prohlášení lze použít pouze v řízeních za zákonem stanovených podmínek.
15. K poukazu žalobce na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2003, č.j. 7 A 82/2002-40 dovodil, že žalobce byl povinen poskytovat správnímu orgánu veškerou potřebnou součinnost. Zdůraznil, že klíčovým ze strany žalobce bylo doložit skutečnosti s citlivým obsahem, tj. s jeho osobními údaji, o zdravotním stavu atp., když pro získávání těchto listin nemá správní orgán legitimní oprávnění. Zdůraznil, že žalobce přes opakované výzvy nedoložil veškeré potřebné doklady pro posouzení oprávněnosti jeho nároku.
16. Nesouhlasil s námitkou nesprávného posouzení promlčecích lhůt. Uvedl, že se nejedná o plnění opětovného charakteru, neboť výše náhrady pro určité období se odvíjí vždy od skutečně dosaženého výdělku ve srovnání s platem před služebním úrazem. V tomto případě žalovaný aplikoval § 161 odst. 3 zákona o vojácích, kdy subjektivní lhůta k uplatnění nároku činí 2 roky a počíná běžet ode dne, kdy se poškozený o vzniku dozvěděl. Žalobce se o vzniku škody dozvěděl v okamžiku ukončení neschopnosti výkonu služby, tj. dne 30. 12. 2009. Nárok na náhradu služebního platu po skončení neschopnosti výkonu služby však uplatnil žádostí až ze dne 12. 8. 2013, která byla žalovanému doručena dne 20. 8. 2013, proto za období od 30. 12. 2009 do 19. 8. 2011 došlo k marnému uplynutí promlčecí lhůty.
17. Žalovaný jako datum ukončení nároku na náhradu za ztrátu na služebním platu stanovil den 28. 2. 2014, a to na základě údajů poskytnutých mu žalobcem v jeho sdělení ze dne 20. 3. 2014, neboť do tohoto data žalobce nebyl evidován jako uchazeč o zaměstnání a taktéž nedoložil jiné příjmy ze závislé či samostatné výdělečné činnosti.
18. Žalovaný odmítl námitku žalobce, že náklady spojené s léčením doložil. Naopak poukázal na žalobcem nesplněné výzvy správního orgánu I. stupně ze dne 6. 3. 2014 a ze dne 16. 5. 2014, jimiž jej vyzval k doložení příčinné souvislosti mezi částkou 700,- Kč (vynaloženou žalobcem na ortopedickém oddělení sdruženého zdravotnického zařízení Krnov dne 23. 8. 2012) s léčbou následku služebního úrazu ze dne 9. 1. 2007.
19. K námitce žalobce týkající se nepřiměřené délky řízení uvedl, že délka byla ovlivněna především neposkytnutím součinnosti ze strany žalobce, když neposkytl podklady nezbytné k rozhodnutí ve věci. Taktéž poukázal na časovou náročnost vypracování odborného stanoviska ze strany odboru vojenského zdravotnictví Ministerstva obrany.
20. Žalovaný navrhl soudu, aby žalobu zamítl.
21. Na ústním jednání právní zástupkyně žalobce setrvala na svém procesním stanovisku a odkázala na žalobu. Taktéž žalovaný setrval na svém procesním stanovisku a zdůraznil, že

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

v řízení nebylo prokázáno, že by žalobce v době rozhodné pracoval či byl zaevidován jako nezaměstnaný na úřadu práce.

III.

Obsah správního spisu

22. Žádostí ze dne 12. 8. 2013 žalobce požádal o náhradu škody vzniklé služebním úrazem.
23. Z rozhodnutí přezkumné komise u Ústřední vojenské nemocnice v Praze ze dne 13. 8. 2009 č. 168/2008 vyplývá, že žalobce byl shledán po zdravotní stránce neschopen k vojenské činné službě s tím, že úraz levého kolene ze dne 9. 1. 2007 byl v přímé souvislosti s výkonem vojenské služby.
24. Rozhodnutím Vojenského úřadu sociálního zabezpečení Ministerstva obrany ze dne 17. 12. 2009 sp. zn.: 750108/4844/104/VP byl žalobci přiznán výsluhový příspěvek v částce 7.492,- Kč.
25. Dne 1. 7. 2014 správní orgán I. stupně rozhodl tak, že žalobci nepřiznal ani náhradu za ztrátu na platu po skončení neschopnosti výkonu služby, ani náhradu za účelně vynaložené náklady spojené s léčením. Rozhodnutí bylo odůvodněno tak, že žalobce, jakožto voják z povolání při plnění služebních úkolů utrpěl dne 9. 1. 2007 služební úraz s trvalým následkem v podobě chronické poruchy, pro kterou byla žalobci potvrzena zdravotní kvalifikace „D - neschopen“ a ke dni 25. 9. 2009 mu zanikl služební poměr. V neschopnosti výkonu služby byl žalobce až do 30. 12. 2009 včetně. Tímto dnem žalobci začala vznikat škoda spočívající ve ztrátě na platu po skončení neschopnosti výkonu služby. Správní orgán I. stupně konstatoval, že po ukončení neschopnosti výkonu služby žalobce nebyl nikdy evidován jako uchazeč o zaměstnání u místně příslušného úřadu práce; nebyl mu přiznán invalidní důchod; ani statut osoby zdravotně znevýhodněné. Žalobce k prokázání svého nároku doložil toliko potvrzení společnosti MALFA Reality Holding a.s. o poukázání provizí z prodeje nemovitostí v období od 31. 10. 2010 do 8. 4. 2011; výpis z obchodního rejstříku, dokládající zápis žalobce jako člena představenstva LOW-INVEST a.s. s účinností od 29. 1. 2013; rozhodnutí jediného akcionáře LOW-INVEST a.s. ze dne 25. 6. 2013 o zřízení funkce generálního ředitele pro žalobce ke dni 28. 6. 2013 na základě uzavřené manažerské (pracovní) smlouvy s datem nástupu 1. 7. 2013; rozhodnutí akcionáře společnosti LOW-INVEST a.s. ze dne 15. 9. 2013 o zrušení pracovního místa generálního ředitele s účinností ke dni 30. 9. 2013. Rovněž pak poukázal správní orgán I. stupně, že z veřejně dostupných zdrojů zjistil, že žalobce byl v období od 12. 1. 2004 do 26. 3. 2014 držitelem živnostenského oprávnění na ohlašovací volnou živnost „výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 – 3 Živnostenského zákona“. K námitce žalobce týkající se nemožnosti zaregistrovat se jako uchazeč o zaměstnání uvedl s poukazem na § 25 odst. 1 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění rozhodném (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), že absolvování rehabilitační léčby není důvodem pro jeho vyloučení z evidence, tudíž obranu žalobce posoudil jako nezpůsobilou pro odmítnutí jeho žádosti o zaevidování se jako uchazeč o zaměstnání. Tím nebyla naplněna jedna ze základních podmínek vzniku nároku na náhradu ztráty na platu po skončení neschopnosti výkonu služby, tj. projev jeho aktivní snahy nalézt zaměstnání spočívající dle ustálené soudní judikatury minimálně v evidenci seznamu uchazečů o zaměstnání. V této souvislosti žalobce odkázal na judikaturu jak Vrchního soudu v Praze, a to rozsudku ze dne 4. 9. 1995, č.j. Cdo 221/94-49, rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 23. 4. 1998, sp. zn. 2 Cdon 27/97, ze

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

dne 15. 10. 2003, sp. zn. 21 Cdo 1250/2003. Zároveň správní orgán I. stupně zdůraznil, že opačný výklad ustanovení § 118 zákona o vojácích by vedl k popření jeho smyslu a charakteru náhrady za ztrátu na platu po skončení neschopnosti výkonu služby, neboť by de facto nahrazoval podporu v nezaměstnanosti. Konstatoval, že náhrada za ztrátu na platu po skončení neschopnosti výkonu služby činí rozdíl mezi průměrným platem před vznikem škody, spočívající ve vzniku ztráty na platu po skončení neschopnosti výkonu služby, a příjmem po služebním úrazu či nemoci z povolání s připočtením případného invalidního důchodu přiznaného z téhož důvodu. K tvrzení žalobce, že po dobu zaměstnání u společnosti LOW-INVEST a.s. nepobíral žádnou mzdu ani jiná finanční plnění, poukázal na § 2 odst. 1 a § 3 zákoníku práce, dle kterého je práce závislá činnost ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, kdy práce je vykonávána za mzdu, plat nebo odměnu za práci, na náklady a odpovědnost zaměstnavatele. Zdůraznil, že opakovaně žalobce vyzýval k odstranění rozporu mezi jeho tvrzením a smluvně zaručeným nárokem dle čl. 4.1 manažerské (pracovní) smlouvy, tj. základní mzdou žalobce dohodnutou ve výši 16.000,- Kč, přesto žalobce tento rozpor neodstranil. Dále k čestnému prohlášení p. Mgr. Ž. ze dne 2. 6. 2014 správní orgán I. stupně uvedl, že jej nemohl provést k důkazu, neboť čestné prohlášení není relevantním důkazním prostředkem dle správního řádu. K druhému uplatněnému nároku žalobce na účelně vynaložené náklady spojené s léčením konstatoval, že žalobce podáním ze dne 1. 10. 2013 uplatnil i nárok na náhradu za účelně vynaložené náklady spojené s léčením, a to částku ve výši 700,- Kč, kterou žalobce uhradil na ortopedickém oddělení Sdruženého zdravotnického zařízení Krnov dne 23. 8. 2012. Zdůraznil, že základními podmínkami pro přiznání této náhrady je doložení účelnosti a příčinné souvislosti vynaložených nákladů léčení s předmětným služebním úrazem. Proto správní orgán I. stupně žalobce opakovaně vyzýval k doložení příčinné souvislosti vynaložené částky 700,- Kč s odškodňovaným služebním úrazem ze dne 9. 1. 2007. Žalobce však přes tyto výzvy příčinnou souvislost nedoložil.

26. O odvolání žalobce ze dne 22. 7. 2014, v němž argumentoval obdobně jako v podané žalobě, rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím. Rozhodnutí žalovaný odůvodnil tak, že žalobce byl povinen se správním orgánem I. stupně spolupracovat a zejména označit důkazy na podporu svých tvrzení. Poukázal na řadu výzev, které byly správním orgánem I. stupně právě za účelem ověření žalobcových tvrzení zasílány, přičemž žalobce doložil pouze čestná prohlášení. Souhlasil se žalobcem, že zákon výslovně nestanoví podmínku o aktivní snaze při nalézání zaměstnání. Nicméně upozornil na to, že z důvodové zprávy vyplývá, že úmysl zákonodárce a účel právní úpravy byl právě takový, že odpovědnost státu za škodu způsobenou vojákovi je upravena obdobně jako v zákoníku práce s příslušnými odlišnostmi. Dovodil, že úmyslem zákonodárce bylo upravit institut odpovědnosti státu za škodu na zdraví způsobené vojákovi z povolání v důsledku služebního úrazu v podstatě obdobně jako odpovědnost zaměstnavatele za škodu na zdraví, kterou zaměstnanec utrpěl v důsledku pracovního úrazu. Poukázal v této souvislosti na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 21. 6. 2013 sp. zn. 36 Ad 7/2012-26. Podmínka aktivity poškozeného spočívající alespoň v tom, že se zaregistruje na úřadu práce, vyplývá z § 371 odst. 1 zákoníku práce. Uvedl, že pokud by toto pravidlo nebylo možné použít pro vojáka z povolání v případě služebního úrazu, vznikaly by neodůvodněné rozdíly mezi náhradou škody na zdraví poskytovanou různým skupinám zaměstnanců, rozdíly, které nemají svůj původ a oprávněnost v povaze zaměstnání, druhu škody či jiných relevantních odlišnostech. K účelu právní úpravy náhrady za ztrátu na platu po skončení pracovní neschopnosti uvedl, že poškozenému nemá být poskytována částka ve výši platu, který mu Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

byl vyplácen před služebním úrazem, bez ohledu na skutečnost zdali se poškozený pokusí zapojit zpět do pracovního procesu, a to alespoň v takové míře, která odpovídá jeho zdravotnímu stavu. Účelem náhrady za ztrátu na platu rozhodně nebylo vyplácení peněžních prostředků ve formě pravidelné renty. Vzal v potaz, že žalobce nebyl uznán invalidním ani mu nebyl přiznán statut osoby zdravotně znevýhodněné. Pak totiž nedošlo k poklesu pracovní schopnosti žalobce ve větší míře, tedy nebyl omezen ve svém pracovním uplatnění tak podstatným způsobem, aby nebyl schopen opatřovat si prostředky k obživě výdělečnou činností. Odvolací námitku o nemožnosti žalobce být veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, neboť byl ode dne 12. 1. 2004 do 26. 3. 2014 držitelem živnostenského oprávnění, měl za účelovou. Žalobce ji totiž použil až poté, kdy správní orgán I. stupně v předchozím rozhodnutí na tuto skutečnost poukázal. Navíc přestože byl žalobce vyzýván k tomu, aby uvedl a doložil své příjmy, a to jak ze zaměstnaneckých poměrů, tak ze své samostatné výdělečné činnosti, konkrétně výzvou ze dne 9. 10. 2013, žádnou svou výdělečnou činnost v podáních nespecifikoval. Závěrem shrnul, že se v řízení nepodařilo prokázat, jaké byly skutečné příjmy žalobce, tudíž nebylo možné žalobci vyhovět, neboť by tím byly porušeny zejména základní zásady nakládání s majetkem státu.

IV. Posouzení žaloby

27. Na základě podané žaloby přezkoumal Městský soud v Praze napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“).
28. Žaloba je důvodná.
29. Při posouzení věci soud vyšel z následující právní úpravy:
30. Podle § 118 odst. 1 zákona o vojácích náhrada za ztrátu na platu po skončení neschopnosti výkonu služby nebo při uznání invalidity se poskytne vojákově v takové výši, aby spolu s jeho příjmem po služebním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání, s připočtením případného invalidního důchodu, který se poskytuje z téhož důvodu, se rovnala jeho průměrnému platu před vznikem škody, nejvýše však ve výši dvacetinásobku minimální mzdy. Jestliže voják neměl před vznikem škody plat, považuje se za plat průměrný plat, kterého dosahují vojáci ve srovnatelném služebním zařazení.
31. Podle § 118 odst. 3 zákona o vojácích vojákově, který bez vážných důvodů nenastoupil výkon služby, nebo občanovi, který po zániku služebního poměru nenastoupil práci, která mu byla zajištěna, přísluší náhrada za ztrátu na platu podle předchozích odstavců pouze ve výši rozdílu mezi průměrným platem před vznikem škody způsobené vojákově úrazem nebo nemocí z povolání a průměrným platem, kterého mohl ve službě nebo v práci dosáhnout.
32. Podle § 119 odst. 2 zákona o vojácích na náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s léčením má nárok ten, kdo tyto náklady vynaložil. Tato náhrada se poskytuje ve výši po odpočtu nákladů na dopravu a náhrad cestovních výdajů poskytovaných podle zvláštního právního předpisu.
33. Zásadní žalobní námitkou bylo nesprávné právní posouzení nároku žalobce na náhradu škody dle § 118 odst. 1 zákona o vojácích, která mu byla způsobena v souvislosti s jeho Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

služebním úrazem dne 9. 1. 2007, ve výši rozdílu mezi průměrným měsíčním hrubým platem dle rozhodnutí MO ČR Vojenského úřadu sociálního zabezpečení a vypláceným výsluhovým příspěvkem. Soud se ztotožnil se správními orgány, že při výkladu uvedeného zákonného ustanovení je třeba rovněž zkoumat, jaký byl úmysl zákonodárce a účel a smysl zákona a celkové zákonné úpravy, což lze dovodit zejména z důvodové zprávy. V důvodové zprávě k návrhu zákona o vojácích z povolání ze dne 1. 2. 1999 je k § 118 uvedeno, že: „V zásadě se přebírají instituty náhrady škody na zdraví doposud upravené v jiném právním předpisu (zákoníku práce), kam ani věcně nepatří. Současně se do výčtu náhrad zapracovává i jednorázové mimořádné odškodnění, které bylo dosud upraveno zákonem č. 480/1992 Sb.“. Z důvodové zprávy tedy jednoznačně vyplývá, že účelem zákonodárce bylo upravit problematiku odpovědnosti státu za škodu na zdraví, kterou voják utrpěl následkem služebního úrazu, v zásadě obdobně jako odpovědnost zaměstnavatele za škodu způsobenou zaměstnanci pracovním úrazem podle zákoníku práce. Tedy při výkladu § 118 odst. 1 zákona o vojácích je nutno analogicky použít výklad srovnatelného zákonného ustanovení v zákoníku práce, a to § 265 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce v rozhodném znění (dále též „zákoník práce“), dle kterého zaměstnavatel odpovídá zaměstnanci za škodu či nemajetkovou újmu vzniklou pracovním úrazem, pokud mu škoda či nemajetková újma vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním. Konkrétní výše náhrady za ztrátu na výdělkem po skončení pracovní neschopnosti byla v době rozhodné dle § 371 odst. 1 zákoníku práce upravena tak, že zaměstnanci přísluší *ve výši rozdílu mezi průměrným výdělkem před vznikem škody a výdělkem dosažovaným po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání s připočtením případného plného nebo částečného invalidního důchodu pobíraného z téhož důvodu; ke snížení plného nebo částečného invalidního důchodu pro souběh s jiným důchodem podle právních předpisů o důchodovém pojištění ani k výdělkem zaměstnance, kterého dosáhl zvýšeným pracovním úsilím, se nepřiblíží.*“.

34. S ohledem na výše uvedené soud považuje za vhodné upozornit na základní zásady odpovědnosti zaměstnavatele za škodu způsobenou zaměstnanci v důsledku pracovního úrazu ve smyslu zákoníku práce. Jednak je tento typ odpovědnosti konstruován jakožto objektivní odpovědnost zaměstnavatele za výsledek. Tedy za škodu, kterou zaměstnanec utrpěl v důsledku poškození zdraví za stanovených podmínek při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s nimi. Náhrada za ztrátu na výdělkem po skončení pracovní neschopnosti je zásadně majetkovou újmou, která kompenzuje snížení pracovní způsobilosti poškozeného zaměstnance a jeho neschopnost dosahovat pro následky pracovního úrazu stejný výdělek jako před poškozením. Ke ztrátě na výdělkem totiž dochází proto, že pracovní schopnost zaměstnance byla následkem pracovního úrazu snížena nebo zanikla, a účelem náhrady za tuto ztrátu je poskytnout přiměřené odškodnění zaměstnanci, který není schopen pro své zdravotní postižení způsobené pracovním úrazem dosahovat takový výdělek, jaký měl před poškozením. Zákonnými podmínkami odpovědnosti zaměstnavatele za škodu jsou existence pracovního úrazu; vznik škody; příčinná souvislost mezi

pracovním úrazem a vznikem škody. Všechny tyto tři předpoklady musí být splněny současně; přičemž o vztah příčinné souvislosti mezi ztrátou na výdělkem po skončení pracovní neschopnosti a pracovním úrazem se jedná tehdy, došlo-li k poklesu nebo úplné ztrátě výdělkem právě následkem pracovního úrazu. Nárok na náhradu za ztrátu na výdělkem pak vzniká dnem, kdy došlo k poklesu či ztrátě na výdělkem.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

35. V dané věci nebylo mezi účastníky sporným, že žalovaný se žalobcem ukončil ke dni 25. 9. 2009 služební poměr vzhledem k jeho pracovnímu úrazu. Žalobce žádal žalovaného o úhradu škody ode dne 1. 1. 2010, jelikož po ukončení pracovní neschopnosti dne 30. 12. 2009 nebyl schopen si svou výdělečnou činností získat příjem. Soud v této souvislosti poukazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 9. 8. 2012, sp. zn. 21 Cdo 1780/2015, v němž Nejvyšší soud vyložil smysl a účel náhrady za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti a taktéž způsoby určení její výše dle § 195 zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění účinném do 31. 12. 2006, a to z hlediska otázky, jakým způsobem a v jaké výši náleží poškozenému zaměstnanci náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti s ohledem na skutečnost, že po skončení pracovní neschopnosti zaměstnanec pouze z důvodu nepříznivé situace na trhu práce dosahoval nižší příjem, než by jinak, kdyby mu v tom nebránil nedostatek pracovních příležitostí, mohl dosáhnout při práci odpovídající jeho kvalifikaci a zachovanému pracovnímu potenciálu takto: *„Ustálená soudní praxe v této souvislosti vychází z názoru, že z důvodu odpovědnosti za škodu vzniklou nemocí z povolání je zaměstnavatel povinen nahradit jen takovou škodu, která poškozenému zaměstnanci vznikla následkem nemoci z povolání (tj. v příčinné souvislosti s nemocí z povolání). Skutečnost, že poškozený zaměstnanec, který pro následky nemoci z povolání nemůže konat dosavadní práci, nemůže nastoupit po zjištění nemoci z povolání jiné zaměstnání odpovídající nemocí z povolání snížené (omezené) pracovní způsobilosti jen pro nedostatek pracovních příležitostí, není způsobena následky nemoci z povolání, ale situací na trhu práce, která však - což je z hlediska odškodnění nemoci z povolání podstatné - postihuje všechny zaměstnance bez zřetele k tomu, zda jejich pracovní způsobilost je snížena (omezena) nemocí z povolání nebo z jiných příčin. Vzhledem k uvedenému proto dovolací soud zaujal již v minulosti stanovisko, že z důvodu odpovědnosti za škodu vzniklou nemocí z povolání nemůže být zaměstnanci, který pro následky nemoci z povolání není schopen konat dosavadní práci, uhrazena újma spočívající v tom, že pro nedostatek vhodných pracovních příležitostí nemůže po nemoci z povolání mít příjem z vlastní výdělečné činnosti buď vůbec, nebo - tak jako v případě žalobce - pouze v nižším rozsahu, než by dosahoval při výkonu jiné práce odpovídající jeho schopnostem, kvalifikaci a nemocí z povolání snížené (omezené) pracovní způsobilosti. Protože smyslem a účelem náhrady za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti (při uznání invalidity nebo částečné invalidity) je odškodnění snížení (omezení) nebo ztráty pracovní způsobilosti poškozeného zaměstnance a jeho neschopnosti dosahovat pro následky nemoci z povolání stejný výdělek jako před poškozením, odpovídá uvedeným požadavkům plně takový postup, který výdělek po zjištění nemoci z povolání určuje podle pravděpodobného výdělku (§ 17 odst. 4 zákona o mzdě), jehož by poškozený zaměstnanec dosáhl při práci odpovídající jeho schopnostem, kvalifikaci a zdravotnímu stavu, kterou by prokazatelně vykonával, kdyby tomu nebránil nedostatek pracovních příležitostí. Pravděpodobný výdělek je současně třeba stanovit ke dni, v němž poškozenému zaměstnanci vznikl nárok na náhradu za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání částečné invalidity (srov. například právní názor vyjádřený v rozsudku Nejvyššího soudu České republiky ze dne 1.12.2000 sp. zn. 21 Cdo 2805/99, uveřejněný pod č. 45 v časopise Soudní judikatura, roč. 2001, na který v odůvodnění svého rozsudku poukazuje rovněž odvolací soud).“* (taktéž srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 5. 1. 2010 sp. zn. 21 Cdo 4932/2008, ze dne 18. 6. 2008 sp. zn. 21 Cdo 2822/2007 a ze dne 24. 9. 2004 sp. zn. 21 Cdo 21029/2004).
36. Soud upozorňuje, že výše v rozhodnutí Nejvyššího soudu uvedenou úpravu náhrady za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti v důsledku pracovního úrazu či nemoci z povolání obsahovalo ustanovení § 195 zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce; Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

v době rozhodné pro uplatnění nároku žalobce byla problematika náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti zařazena do § 371 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., s účinností do 30. 9. 2015; následně je ve znění účinném od 1. 10. 2015 upravena v § 271b zákona č. 262/2006 Sb., tj. poté, co vstoupil v účinnost zákon č. 205/2015, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb.

37. Z rozhodnutí Nejvyššího soudu jednoznačně vyplývá, že pro případ, kdy poškozený zaměstnanec nemohl nalézt zaměstnání odpovídající jeho kvalifikaci a zachovanému pracovnímu potenciálu pouze pro nedostatek pracovních příležitostí na trhu práce, Nejvyšší soud dovodil, že *"za výdělek dosahovaný po zjištění nemoci z povolání je nutno považovat pravděpodobný výdělek, kterého by žalobce s ohledem na svoji kvalifikaci a dochovaný pracovní potenciál dosáhl při výkonu profese strojního inženýra (popř. strojního technika) v daném místě a čase, nebýt nepříznivé situace na trhu práce"*, bylo ve věci rozhodnuto v souladu s hmotným právem a s již ustálenou judikaturou, na niž dovolací soud nemá důvod cokoli měnit a z níž i nadále vychází (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 5.1.2010 sp. zn. 21 Cdo 4932/2008, nebo rozsudky Nejvyššího soudu České republiky ze dne 18.6.2008 sp. zn. 21 Cdo 2822/2007 a ze dne 24.9.2004 sp. zn. 21 Cdo 21029/2004, na které poukazují též soudy v projednávané věci).“
38. Nárok na náhradu za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti v důsledku pracovního úrazu tedy nezaniká ani v případě, když poškozený zaměstnanec pobírá hmotné zabezpečení uchazeče o zaměstnání, buď z důvodu, že pro zdravotní potíže není schopen nalézt pracovní místo, anebo z důvodu, kdy je pracovní trh plně saturován, a proto nelze nalézt volné pracovní místo. Pokud poškozený zaměstnanec nemůže nastoupit jiné zaměstnání, které by pro něj bylo vhodné z hlediska jeho schopností, kvalifikace a zdravotního stavu, jen pro nedostatek pracovních příležitostí na pracovním trhu, a je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, pak poškozenému zaměstnanci vyplácené „*hmotné zabezpečení uchazeče o zaměstnání, které je mu poskytováno podle ustanovení § 12 a násl. zákona č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti, nelze považovat za jeho „výdělek po pracovním úraze“ ve smyslu ustanovení § 195 odst. 1 zákoníku práce.*“, jak vyplývá z rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 2004, sp. zn. 21 Cdo 1029/2004. Hmotné zabezpečení uchazeče o zaměstnání je zcela odlišnou dávkou, která neslouží k odškodňování újmy vzniklé zaměstnanci pracovním úrazem, tudíž ji nelze do výpočtu náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti vůbec zahrnovat; natož od její existence odvíjet vznik či trvání předmětného nároku.
39. S odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 8. 2. 2007, sp. zn. 21 Cdo 3003/2005, soud dává správním orgánům za pravdu v tom, že smyslem zákonného ustanovení § 118 odst. 1 zákona o vojácích (tudíž i výše uvedených ustanovení zákoníku práce) „*není zakonzervovat stav, jaký zde nastal okamžikem ztráty nebo snížení pracovní způsobilosti poškozeného zaměstnance, ale uhrazovat poškozenému zaměstnanci tu ztrátu, která mu vzniká jen v důsledku ztráty nebo snížení jeho pracovní způsobilosti. Tato ztráta, jak vyplývá z ustanovení § 195 odst. 3 věty druhé zák. práce, nemůže vznikat, je-li důsledkem pasivního postoje poškozeného zaměstnance (srov. slova „opomenul vydělat“ v citovaném ustanovení, jež vyjadřují pasivitu - nekonání) např. k možnostem, jež se nabízejí ostatním uchazečům o práci, nebrání-li tomu poškození jeho zdraví.*“ Tedy v případě, kdy si zaměstnanec, nebrání-li tomu poškození jeho zdraví, tzv. „opomene vydělat“ určité částky příjmu, které by si byl býval vydělal, kdyby se o to aktivně snažil, odpočítají se mu tyto opomenuté částky od nároku.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

40. Z výše uvedené ustálené judikatury je zřejmé, že v okamžiku poklesu či ztráty výdělků způsobené následkem pracovního úrazu žalobci vznikl nárok na náhradu za ztrátu na výdělků. Na jeho existenci pak neměly žádný vliv skutečnosti, zdali byl žalobci navíc přiznán invalidní důchod; statut osoby zdravotně znevýhodněné; ani jeho nezaevidování jako uchazeče o zaměstnání u místně příslušného úřadu práce. Zejména správními orgány akcentované žalobcem nepobírané hmotné zabezpečení uchazeče o zaměstnání bylo bez jakéhokoli vlivu na výši uplatněného nároku. Naopak případný invalidní důchod by bylo nutno k nároku připočítat. Soud tak oproti správním orgánům dospěl k závěru, že žalobci zásadně nárok na náhradu za ztrátu na výdělků vznikl. Správní orgány se měly primárně zabývat otázkou, z jakého konkrétního důvodu nebyl žalobce schopen dosáhnout výdělků. Za tím účelem měly řádně zjistit zdravotní stav žalobce a posoudit, zdali byl žalobce nechopen vykonávat práci z důvodů svého zdravotního poškození; anebo z jiného důvodu než z pracovního úrazu, např. z nedostatku pracovních příležitostí na trhu práce. Teprve na základě těchto zjištění by bylo možno stanovit odpovídající základ „výdělků po pracovním úraze“ pro výpočet výše náhrady.
41. Správní orgány vytýkaly žalobci, že nebyl dostatečně aktivní při získávání příjmu z pracovních činností. Soud poukazuje na správní spis ve věci, z něhož vyplývá, že žalobce mimo jiné vykonával práci pro společnost MALFA Reality Holding a.s., v období od 31. 10. 2010 do 8. 4. 2011 a pro společnost LOW - INVEST a.s., v období od 1. 7. 2013 do 30. 9. 2013. Dále byl žalobce v období od 12. 1. 2004 do 26. 3. 2014 držitelem živnostenského oprávnění na ohlašovací volnou živnost „výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 – 3 Živnostenského zákona. Z výše vypočtených pracovních činností žalobce je zřejmé, že se snažil získat po skončení služebního poměru příjem vlastní pracovní činností. Žalovaný tvrdil, že žalobce neprokázal konkrétní výše svých příjmů. Ze správního spisu však vyplývá, že své příjmy u společnosti MALFA Reality Holding a.s., žalobce doložil fakturami za zprostředkování prodeje nemovitostí; příjmy od společnosti LOW - INVEST a.s. doložil manažerskou smlouvou, dle níž mu náležel měsíční plat ve výši 16.000,-Kč. Skutečnost, zdali žalobci byl plat řádně vyplácen, nebyla ve věci rozhodná, jelikož žalobci plat za jednotlivé odpracované měsíce ze zákona náležel. Je pravdou, že žalobce ani řádně a včas netvrdil a ani nedoložil příjmy ze živnostenské činnosti, což nesvědčí o jeho řádné součinnosti se správními orgány, a soud toto jednání žalobce hodnotí negativně. Nicméně nelze přijmout kategorický závěr správních orgánů, že žalobce při získávání výdělků po pracovním úraze nebyl aktivní.
42. Soud konstatuje, že správní orgány v dané věci zaujaly nesprávný právní názor o neexistenci žalobcova nároku na náhradu za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti na základě absence jeho aktivní činnosti při vyhledávání pracovních příležitostí. Soud tak v dané věci shledal žalobou napadené rozhodnutí v rozporu se zákonem a judikaturou soudů. Správní orgány budou muset přistoupit k doplnění podstatných podkladů pro rozhodnutí ve věci, zejména týkajících se zdravotního stavu žalobce; situace na trhu práce v rozhodné době; porovnat pracovní příležitosti na trhu práce s pracovními a zdravotními schopnostmi a možnostmi žalobce. Pokud budou mít správní orgány za to, že žalobce zneužívá svého postavení v odpovědnostním vztahu, pak mu lze od požadovaného nároku odpočítat částky, jenž si tzv. „opomněl vydělat“; ovšem toliko za předpokladu, že těmto výdělkům nebrání poškození jeho zdraví.
43. S ohledem na výše uvedené se soud již pro nadbytečnost nezabýval dalšími žalobními námitkami.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

V.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

44. Soud tedy podle § 78 odst. 1 písm. s.ř.s. zrušil žalobou napadené rozhodnutí pro nezákonnost, jelikož správní orgány ve věci dospěly k nesprávnému právnímu posouzení věci. Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán dle § 78 odst. 5 s.ř.s.
45. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věta první s.ř.s., přitom rozhodl i o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s.ř.s.). Žalobce měl ve věci úspěch, soud mu proto přiznal náhradu nákladů řízení. Náklady, které žalobci v řízení vznikly, jsou tvořeny zaplaceným soudním poplatkem ve výši 3.000,- Kč a náklady právního zastoupení za tři úkony právní služby (převzetí zastoupení, sepsání žaloby, účast na ústním jednání dne 23. 2. 2018), přičemž sazba odměny za jeden úkon právní služby po 1. 1. 2013 činí dle advokátního tarifu – vyhlášky č. 177/1996 Sb. částku 3.100,- Kč (§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) cit. vyhlášky v rozhodném znění), tj. $3 \times 3.100,- \text{ Kč} = 9.300,- \text{ Kč}$, třemi paušálními částkami ve výši 300,- Kč (§ 13 odst. 3 cit. vyhlášky v rozhodném znění), tj. $3 \times 300,- \text{ Kč} = 900,- \text{ Kč}$ a dva úkony s DPH ve výši 1.428,- Kč, jelikož v průběhu řízení došlo ke změně právního zastoupení, kdy nová právní zástupkyně žalobce není plátkyní DPH a v řízení učinila jeden úkon. Výše nákladů vzniklých žalobci tak činí 14.628,- Kč. Soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v této výši ve stanovené lhůtě k rukám právního zástupce žalobce Mgr. Aleně Pařízkové, advokátce.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

Praha 23. února 2018

JUDr. Eva Pechová v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.